

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS
TA‘LIM VAZIRLIGI**

TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI

**«Falsafa va O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi
va amaliyoti» kafedrası**

PRIMOV M.N., QO‘NG‘IROV I.H.

**O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va
amaliyoti» fanidan amaliy mashg‘ulot
o‘tkazish bo‘yicha uslubiy qo‘llanma**

TOSHKENT-2017

MUNDARIJA:

Kirish	4
1. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining predmeti, ob'ekti, maqsadi va vazifalari	5
2. Demokratik jamiyat to'g'risidagi dastlabki qarashlar va uning rivojlanish bosqichlari	9
3. Mustaqillik va demokratik jamiyat qurishning «o'zbek modeli»	13
4. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda o'tish davrining zarurligi va taraqqiyot bosqichlari	17
5. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning milliy va umuminsoniy demokratik tamoyillari	20
6. Qonun ustuvorligi – huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati qurishning asosi	23
7. Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish	26
8. Fuqaro erkinligi, huquq va manfaatlari ustuvorligining ta'minlanishi	30
9. Demokratik bozor islohotlari va iqtisodiyotni lebirallashtirish	33
10. Demokratik jamiyat qurishda kuchli ijtimoiy himoya va adolat tamoyillari	37
11. Mahallaiy davlat hokimiyati va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish institutlarini demokratlashuvi	41
12. Fuqarolik jamiyati institutlarining shakllanishi va rivojlanishi	44
13. Axborot sohasini isloh qilish, axborot va so'z erkinligini ta'minlash.	47
14. O'zbekistonning jahon hamjamiyati bilan hamkorligida demokratik tamoyillarga asoslanishi	51
Baholash mezonlari	55
Tavsiya etiladigan adabiyotlar	58

KIRISH

“O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini urganishdan maqsad – jamiyatning ijtimoiy-siyosiy tizimi, ijtimoiy-siyosiy jarayonlar hamda siyosiy hokimiyat va uning tarkibiy qismlari, siyosiy partiyalar, siyosiy tashkilotlar ularning o‘zaro munosabatlarini chuqur tahliliy o‘rganish. Shuningdek, istiqbol yillarida mamlakatimizda amalga oshirilgan demokratik islohotlar ularning mazmun-mohiyati hamda ahamiyati ochib beriladi.

Fanni o‘zlashtirishda talabalardan, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan demokratik islohotlar, Birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov asarlarida bayon etilgan demokratik tamoyillar, O‘zbekistonda demokratik jamiyat shakllanishida, mahalla va fuqarolarning o‘zini-o‘zi boshqarish organlarining o‘rni haqidagi tushunchalarni urganish talab etiladi.

Mazkur fanni urganish uchun bokalavr – iqtisodchi davlat ta’lim standartlarida ko‘zda tutilgan barcha ijtimoiy – gumanitar fanlar bilan bevosita aloqada bo‘ladi. Shuningdek, Fanni o‘qitishda yangi pedagogik texnologiyalarni qo‘llashga e’tibor qaratiladi.

“O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanining ma’ruza mashg‘ulotlarida kerakli ma’lumotlar ko‘rgazmali ravishda taqdim etiladi hamda boshqa yangi pedagogik texnologiyalardan unumli foydalaniladi.

Talabalarning mustaqil o‘qishi, ma’ruza tinglashi va boshqa pedtexnologiyalardan unumli foydalanishi, ularning olgan tegishli ma’lumotlarini, bilim va malakalarini yaxlit tizimga keltiradi.

“O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini o‘qitish jarayonida ilmiylik, tarixiylik, mantiqiylik, ob’ektivlik tamoyillarga amal qilingan holda an’anaviy usullar:

- Davra suhbatlari
- Klaster
- Bahs-munozara
- Aqliy xujum
- Prezentatsiya kabi zamonaviy pedagogik texnologiya vositalaridan foydalanish maqsadga muvofiq bo‘ladi.

“O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini amaliy mashg‘ulotlarida, mustaqil o‘qish ma’ruza tinglash jarayonida olinadigan ma’lumotlarni yaxlit bir tizimga keltirishga imkoniyat yaratish. Tizimli mushohada qilish, ma’lumotlarni tarkiblashtirish va tizimlashtirish ko‘nikmasini rivojlantiradi.

“O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanining amaliyot mashg‘ulotlarida muammoni jamoali tarzda hal etishning usullari va vositalaridan foydalanish samarali bo‘ladi. Talabalarga mazkur fanni o‘zlashtirishda amaliyot mashg‘ulotlarga tayorlanishda mavjud o‘quv adabiyotlaridan, elektron darslik hamda testlar majmuasi va boshqa zarur manbalardan unumli foydalanish tavsiya etiladi. Shuningdek, har bir amaliy mashg‘ulot jonli ko‘rinishda talaba bilan ochiq muloqot tarzida tashkil etiladi.

1-mavzu: «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining predmeti, ob'ekti, maqsadi va vazifalari

1.1. Muhokama uchun savollar

1. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanini urganishdan maqsad nima?
2. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanini qachondan boshlab urganilmoqda?
- 3.«O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining qanday tushunchalari bor?
4. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» faninigi qonuniyatlarini bilasizmi?
- 5.«O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» faninigi uslubiy asoslarini bilasizmi?
6. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanini qanday vositalardan foydalanadi?
7. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» faninigi qanday usullarini bilasiz?
8. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» faninigi boshqa ijtimoiy fanlar bilan uzaro aloqadorligi?

1.2. Topshiriqlar

Quyidagi tasdiqlarning to'g'riligini toping (javob “ha” yoki “yo‘q”)

1. “Demokratiy” tushunchasi “xalq hokimiyati” degani.
2. “O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fani 1996 yildan boshlab urganilmoqda.
3. “O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini urganishda uning qonuniyatlari va kategoriyalaridan foydalaniladi.
4. “O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini o'rganishning usublari, ilmiy-nazariy va metodologik asoslari mavjud emas.
5. Mustaqillik va Respublikamizda “O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanining shakllanishi va rivojlanishi 1960-1970 yillardan boshlanadi.
6. “O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini iqtisodiy va aniq fanlar bilan uzaro aloqada bo,ladi.

7. “O’zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” fanini ijtimoiy-gumanitar fanlar bilan o’zaro aloqadordir.
8. “O’zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” faninig asosiy vazifalari iqtisodiyotni urganishga qaratiladi.

1.3. Testlar

1. Demokratiyaning dunyoviy tamoyillari nima?

- A. SHarqona demokratiya
- B. Avlod-ajdodlarga bo’lgan hurmat, o’rganlarning yaxshi tomonlarini eslash
- C. Xalqning qonunga bo’lgan hurmati
- D. Kechirimlilik, chidamlilik, kamtarlik, insoflilik, shukronalik qilib yashash
- E. **Xalqning qarorlar qabul qilish jarayonlaridan habardorligi, ongli ishtiroki, xukumat qarorlarini xalq tomonidan nazorati, fuqarolarning davlatni boshqarishdagi ishtiroki va boshqalar.**

2. O’zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining uslubiy asos-manbalariga nimalar kiradi?

- A. O’zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi
- V. I.A. Karimovning siyosiy ta’limoti
- S. Demokratiya haqidagi siyosiy-huquqiy ta’limotlar
- D. Forobiyning siyosiy falsafasi
- ye. **A+V+S**

3. Prezident I.A. Karimovning 2-chaqiriq O’zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining 9-sessiyasidagi ma’ruzasi (2002 yil 29 avgust) qanday nomlanadi?

- A. **O’zbekistonda demokratik o’zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo’nalishlari**
- B. Biz tanlagan yo’l-demokratik taraqqiyot va ma’rifiy dunyo bilan hamkorlik yo’li
- C. Farzandlarpimiz parvozi baland bo’lsin
- D. Buyuk allomaga ehtirom.
- E. To’g’ri javob berilmagan.

4. I.A. Karimovning qaysi asarida siyosiy sohani erkinlashtirish g’oyasi ilgari surilgan?

- A. **«O’zbekiston XXI asrga intilmoqda»**
- V. «O’zbekistonning o’z istiqlol va taraqqiyot yo’li»
- S. «Tarixiy xotirasiz kelajak yo’q»

- D.«Bizdan Ozod va Obod Vatan qolsin»
E.«Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot-pirovard maqsadimiz».

5. Bozorning demokratik maqomi nima?

- A. Savdo-sotiq
B. Erkin xarid
C. Oldi-berdi

D. Iqtisodiyot demokratiyasi;

- E. SHartnomalar tuzish.

6. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning g'oyaviy-ma'naviy asosi nima?

- A. Konstitutsiya
B. I.A. Karimovning siyosiy-g'oyaviy ta'limoti
C. Milliy istiqlol g'oyasi
D. Qonunlar
E. **A+V+S+D.**

7. Siyosiy barqarorlik nima?

- A. Sog'lom siyosiy muhit
B. Siyosiy institutlarning o'z funksional dorasidagi huquqiy faoliyati
C. Sog'lom siyosiy oppazitsiyasi
D. Manfaatlik ichki va tashqi siyosat
E. **A+V+S+D.**

8. Birinchi Prezident I.A. Karimovning «O'zbekiston-bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li» asari qachon chop etildi?

- A. 1991 yil
B. 1992 yil
C. 1993 yil
D. 1994 yil
E. 1995 yil

9. Demokratiyaning dunyoviy tamoyillari nima?

- A. SHarqona demokratiya
V. Avlod-ajdodlarga bo'lgan hurmat, o'tganlarning yaxshi tomonlarini eslash
S. Xalqning qonunga bo'lgan hurmati
D. Kechirimlilik, chidamlilik, kamtarlik, insoflilik, shukronalik qilib yashash

ye. Xalqning qarorlar qabul qilish jarayonlaridan habardorligi, ongli ishtiroki, xukumat qarorlarini xalq tomonidan nazorati, fuqarolarning davlatni boshqarishdagi

ishtiroki va boshqalar.

10. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining nazariy asoslarini aniqlang?

- A) O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.
- V) Oliy Majlis qonunlari.
- S) Huquqiy-me'yoriy xujjatlar.
- D) I.Karimov asarlari.
- E) **Barcha javoblar to'g'ri.**

1.4. Mustaqil ish va dokladlar uchun mavzular.

1. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining yuzaga kelishi.
2. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» faniga bo'lgan ijtimoiy, siyosiy-ma'rifiy ehtiyoj.
3. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» faninig maqsadi.
4. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining predmeti va tadqiqot ob'yekti.
5. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining qonuniyatlari va kategoriyalari.
6. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» ning faning uslubiy asoslari.
7. «O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti» fanining boshqa ijtimoiy fanlar bilan aloqadorligi.

1.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball

1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy his- ob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

2-mavzu: Demokratik jamiyat to'g'risidagi dastlabki qarashlar va uning rivojlanish bosqichlari

2.1. Muhokama uchun savollar

1. Antik dunyo tamaddunida odil jamiyat to'g'risidagi g'oyalari. "Avesto"da odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
2. O'rta asrlarda Markaziy Osiyo va G'arbiy Evropada odil jamiyat to'g'risidagi ta'limotlar. Amir Temur va temuriylar davrida odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
3. Sharq va G'arbda Uyg'onish davridagi odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
4. Jadidchilarning jamiyat taraqqieoti bilan bog'liq qarashlari.

2.2. Nazorat uchun savollar

1. Antik dunyo tamaddunida odil jamiyat to'g'risidagi g'oyalarning shakllanishi.
2. "Avesto"da odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
3. O'rta asrlarda Markaziy Osiyo va G'arbiy Evropada odil jamiyat to'g'risidagi ta'limotlar.
4. Amir Temur va temuriylar davrida odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
5. Sharq va G'arbda Uyg'onish davridagi odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
6. Jadidchilarning jamiyat taraqqieoti bilan bog'liq qarashlari.

2.3. Muammoli savollar

1. Har qanday davlat o'z jamiyatining tarixiy, madaniy va axloqiy merosi negizlari asosida rivojlanadimi.?
1. Ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan davlatchilik merosi insoniyat tarixi rivojiga qanday xissa qo'shgan.?
3. O'zbekistonda "odil jamiyat" to'g'risidagi eng qadimgi manba nima.?
4. «Avesto»da ilgari surilgan g'oyalar bugungi adolatparvar demokratik jamiyat barpo etishga qaratilgan g'oyalar bilan hamohangmi?
5. «Avesto»da inson erki, komilligi, ruxiy sog'lomligi masalalariga qanday yondashilgan.?
6. IX va XII asrlar o'z mazmuni jihatdan O'rta Osiyo uyg'onish davri deb tarixga kirgan. Nima uchun shunday?
7. Abu Nasr Forobiyning «Fozil odamlar shahri» asarida jamiyat to'g'risida qanday g'oyalar ilgari suriladi.?
8. Yusuf Xos Hojibning «qutadg'u bilig» asarida, Nizomungulning «Siyosatnoma» asarlarida odil jamiyat to'g'risidagi g'oyalar qanday yoritiladi.?
9. Jadidchilarning ijtimoiy-siyosiy qarashlari va uning ahamiyati qanday.?

2.4. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Antik dunyo tamaddunida odil jamiyat to'g'risidagi g'oyalarning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari.
2. "Avesto"dagi odil jamiyat to'g'risidagi qarashlarning xususiyatlari.
3. O'rta asrlarda Markaziy Osiyo va G'arbiy Evropada odil jamiyat to'g'risidagi ta'limotlarning shakllanish bosqichlari.
4. Amir Temurning odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
5. Temuriylar davrida odil jamiyat to'g'risidagi g'oyalar va qarashlar.
6. G'arb Uyg'onish davridagi odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
7. Sharq Uyg'onish davridagi odil jamiyat to'g'risidagi qarashlar.
8. Jadidchilarning jamiyat taraqqieoti bilan bog'liq qarashlari.

2.5. Testlar

1. Odil jamiyat to'g'risidagi dastlabki qarashlar qo'yidagi asarlarning qaysi birida oldinroq aks ettirilgan?

A. Temur tuziklari

V. Qobusnoma
S. Siyosatnoma
D. Avesto
ye. Fozil odamlar shahri

2. Ellik fasldan iborat bo'lgan «Siyosatnoma» asarining muallifi kim?

A. Abu Nasr Forobiy
B. Alisher Navoiy
C. Abu Ali Hasan ibn Ali Tusiy
D. Aristotel'
E. Platon.

3. Miloddan avval yaratilgan «Siyosat», «Etika» va «Ritorika» asarlarining muallifi kim?

A. Platon
B. Konfutsiy
C. Aristotel'
D. Demokrit
E. Suqrot.

4. XIX asr oxiri-XX asr boshlaridagi jadidchilik harakatining asoschilari?

A. M. Gandi, M. Iqbol
B. Cho'lpon, Abdulla Qodiriy
C. Mahmudxo'ja Behbudiy, Munavvar qori Abdurashidov
D. Abu Nasr Forobiy, Alisher Navoiy
E. Amir Temur, Bobur.

5. SHarq o'yg'anish davri to'g'ri berilgan javobni toping?

A. V-VI, VI-IX asrlar
V. IX-XII, XIV-XV asrlar
S. XI-XII, XIII-XIV asrlar
D. XVI-XVII, XVIII-XIX asrlar
ye. X-XI, XIX-XX asrlar

6. I.A.Karimovning «Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q» nomli asari qachon va kimlar bilan uchrashuvda yaratilgan?

A. 1997 yil Respublika yozuvchi va jurnalistlari bilan uchrashuvda.
V. 1998 yil tarixchi olimlar va jurnalistlar bilan uchrashuvda
S. 1999 yil jurnalistlar, huquqshunoslar va tarixchi olimlar bilan uchrashuvda.
D. 2000 yil huquqshunoslar va tarixchi olimlar bilan uchrashuvda.
E. To'g'ri javob S va D.

7. “Fozil odamlar shahri” asarining muallifi to’g’ri berilgan javobni toping?

A. Abu Nasr Forobiy

B. Alisher Navoiy

S. Aristotel’

D. Aristotel’

E. Platon.

2.6. Guruh bo’yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo’yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko’rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy his- ob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a’lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o’rta baho

3-mavzu: Mustaqillik va demokratik jamiyat qurishning «o'zbek modeli»

3.1. Muhokama uchun savollar

- 1.O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning o'ziga xos xususiyatlari.
2. Modeli tushunchasi va unig mohiyati.
3. Demokratik jamiyat qurishning “O'zbek modeli”.
- 4.O'zbek modeli”da demokratik jamiyat qurish tamoyillarining o'zviyiligi.
5. “O'zbek modeli”ning dunyo hamjamiyati tomonidan tan olinishi.

3.2. Topshiriqlar

Quyidagi tasdiqlarning to'g'riligini toping (javob “ha” yoki “yo'q”)

- 1.Faqat “O'zbek modeli” mavjudmi.?
- 2.“O'zbek modeli” dunyo hamjamiyati tomonidan tan olinganmi.?
3. “Model” tushunchasi faqat aniq fanlarga oid tushunchami?
4. “O'zbek modeli”da biron bir davlat modelidan nusxa olinganmi?

3.3. Muammoli savollar

- 1.Demokratik jamiyat qurilishining turli xil modellar mavjudmi.
- 2.O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning qanday o'ziga xos xususiyatlari bor.
- 3.Islom Karimov tomonidan ishlab chiqilgan “O'zbek modeli”da demokratik jamiyat qurishnig qanday tamoyillari mavjud.
- 4.“O'zbek modeli”ning jamiyat ijtimoiy, siyosiy va madaniy sohalarida namoyon bo'lishini his etasizmi.
5. “O'zbek modeli” va uning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat.
6. “O'zbek modeli”ning dunyo davlatlari tomonidan e'tirof etilishini qanday tushinasiz.

3.4.Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. O'zbek modeli”da demokratik jamiyat qurish tamoyillari.
- 2.O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning o'ziga xos xususiyatlari.

3. Modeli tushunchasi va unig mazmun mohiyati.
4. Demokratik jamiyat qurishning “O’zbek modeli”.
5. O’zbek modeli”da demokratik jamiyat qurish tamoyillarining o’zviyligi.
6. “O’zbek modeli”ning dunyo hamjamiyati tomonidan tan olinishi.
7. Demokratik jamiyat qurishning “O’zbek modeli” va unda ijtimoiy himoyga etiborning kuchaytirilishi.
8. O’zbek modeli”da demokratiya tamoyillarining aks etishi.

3.5. Testlar

1. «O’zbek modeli»ning besh tamoyili nima?

- A. Siyosiy takomillashuv dasturi
- B. Strategik taraqqiyot yo’li modeli**
- C. Ma’naviy yuksalish konsepsiyasi
- D. Iqtisodiy mustaqillik modeli
- E. Siyosiy mustaqillik modeli.

2. Siyosiy plyuralizm nima?

- A. Ciyosiy partiya
- B. Siyosiy uyushma
- C. Siyosiy tashkilot
- D. Siyosiy qarashlar, siyosiy g’oyalarning xilma-xilligi**
- E. Ko’ppartiyaviylik.

3. Siyosiy islohotlar nima?

- A. Davlat va jamiyatni siyosiy yangilash
- B. Siyosiy hayotni erkinlashtirish
- C. Ko’ppartiyaviylik tizimini rivojlantirish
- D. Siyosiy plyuralizmga keng yo’l ochish
- E. A+V+S+D**

4. O’zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining nechanchi moddasida «har bir fuqaroning mehnat qilish, ishsizlikdan himoyalinish huquqi» belgilab qo’yilgan?

- A. 34-moddasi
- V.35-moddasida

S.36-moddasida
D.37-moddasida
E.38-moddasida

5. I.A. Karimovning qaysi asarida siyosiy sohani erkinlashtirish g'oyasi ilgari surilgan?

- A.«O'zbekiston XXI asrga intilmoqda»
- V. «O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li»
- S. «Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q»
- D.«Bizdan Ozod va Obod Vatan qolsin»
- E.«Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot-pirovard maqsadimiz».

6. Bozorning demokratik maqomi nima?

- A. Savdo-sotiq
- B.Erkin xarid
- C.Oldi-berdi
- D.Iqtisodiyot demokratiyasi;**
- E.SHartnomalar tuzish.

7.«O'zbek modeli»ga asosan bozor iqtisodiyotiga o'tish necha tamoyildan iborat?

- A.Bir
- B.Ikki
- C.Uch
- D.To'rt
- E.Besh**

8. Vatanimiz Mustaqilligining 20 yillik sanasi nishonlanayotgan

Bir paytda Prezident I.A.Karimovning qaysi asari chop etildi?

- A. "YUksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asari
- B. "O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'l" asari
- S. "O'zbekiston buyuk kelajak sari" asari
- D. "O'zbekistong mustaqillikka erishish ostonasida" asari**
- E.Bular orasida yo'q

9.Islom Karimov respublikamizning rahbari sifatida qachon ish boshladi?

- A. 1988 yil, 20-maydan
- B.1989 yil, 23-iyundan**
- S. 1990 yil, 15-avgustdan
- D.1991 yil, 1-sentyabrdan

E.1992 yil, 10-oktyabrdan

10. O'zbekiston har kishi boshiga yalpi ijtimoiy mahsulot ishlab chiqari bo'yicha mamlakatda 12-o'rinda turibdi, aholi jon boshiga milliy daromad ishlab chiqarish bo'yicha ko'rsatkich esa Ittifoqdagi o'rtacha darajadan ikki hissa past bo'lgan. Mazkur jumlar Birinchi Prezident I.A.Karimovning qaysi asaridan olingan?

- A. "Vatan sajdagoh kabi muqddasdir" asaridan
- B. "O'zbekiston-ning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li" asaridan
- S. "O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida" asaridan
- D. "YUksak ma'naviyat –engilmas kuch" asaridan
- E. Bular orasida yo'q

3.6. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

4-mavzu: O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda o'tish davrining zarurligi va taraqqiyot bosqichlari

4.1. Muhokama uchun savollar

1. "Dunyoviy davlat" va "milliy davlatchilik" tushunchalari.
2. O'tish davri tushunchasi.
3. "O'tish davri" zarurligi va mohiyati hamda umumiy qonuniyatlari.
4. O'tish davrining "klassik" yo'li.
5. O'tish davrining "inqilobiy" yo'li.
6. O'tish davrining "evolyutsion" yo'li.
7. O'zbekistonda "o'tish davri"ga yondashishning o'ziga xos jihatlari.
8. Islom Karimov tomonidan O'zbekistonning "evolyutsion tadrijiylik" asosida demokratik jamiyatga o'tishga doir nazariy, kontseptual metodologiyasining ishlab chiqilishi.
9. O'zbekistonda "evolyutsion-tadrijiy rivojlanish"ning real hayotga tatbiq qilinishi.

4.2. Muammoli savollar

1. O'tish davri tushunchasi va uning mazmun-mohiyati.
2. "O'tish davri"ning mustaqillikni qo'lga kiritgan mamlakatlar uchun zarurligi, umumiy qonuniyatlari qanday?
3. "O'tish davri"ning o'ziga xos xususiyatlari va ahamiyati nima?.
4. "O'tish davri"ning zarurligi nima?
5. "O'tish davri" hamma davlatlarga xosmi?

4.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. "Dunyoviy davlat" va "milliy davlatchilik" tushunchalari.
2. O'tish davri tushunchasi.
3. "O'tish davri" zarurligi va mohiyati hamda umumiy qonuniyatlari.
4. O'tish davrining "klassik", "inqilobiy", "evolyutsion" yo'llari.
5. O'zbekistonda "o'tish davri"ga yondashishning o'ziga xos jihatlari.
6. Evolyutsion, tadrijiy rivojlanish yo'lining mohiyati.
7. O'zbekistonda "evolyutsion-tadrijiy rivojlanish"ning real hayotga tatbiq qilinishi.

4.4. Testlar

1. O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tish yo'li qanday?

- A. Inqilobiy yo'l
- B. Falaj terapiyasi
- C. Bosqichma-bosqich tadrijiy yo'l**
- D. A+V
- E. A+V+S.

2. Birinchi Prezidentimiz I.A. Karimovning qaysi asarida O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'ziga xos, o'ziga mos yo'li nazariy amaliy aniq asoslab berilgan?

- A. «Istiqlol yo'li: muammolari va rejalari»
- B. «O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li»**
- C. «O'zbekiston-kelajagi buyuk yurt»
- D. «YAngi uy qurmay turib, eskisini buzmay»
- E. «O'zbekiston-bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li».

3. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning g'oyaviy-ma'naviy asosi nima?

- A. Konstitutsiya
- B. I.A. Karimovning siyosiy-g'oyaviy ta'limoti
- C. Milliy istiqlol g'oyasi
- D. Qonunlar
- E. A+V+S+D.**

4. Prezident I.A. Karimovning «O'zbekiston-bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li» asari qachon chop etildi?

- A. 1991 yil
- B. 1992 yil**
- C. 1993 yil
- D. 1994 yil
- E. 1995 yil

5. "O'tish davri"ni mustaqillika erishgan barcha davlatlar o'z boshidan kechiradimi?

- A. Barcha davlatlar o'z boshidan kechiradi.**
- V. Bu ayrim davlatlarga xos jarayon
- S. Yo'q kechirmaydi
- D. Sobiq sho'ro davlatlarida bo'lgan jarayon
- E. Javoblarning barchasi noto'g'ri

6. “O’tish davri”ning muddatini oldindan belgilab olish mumkinmi?

- A. Oldindan aniq muddati belgilab qo’yiladi
- V. Bunday muddat davlat tomonidan belgilab olinadi

S. Yo’q mumkin emas

- D. Ayrim davlatlarda belgilab olinmaydi
- E. Javoblarning barchasi noto’g’ri

7. “O’tish davri”ni o’tmish bilan kelajak o’rtasidagi orliq muddat deyish mumkinmi?

A. Ha, mumkin

- V. Yo’q mumkin emas
- S. Bunday o’ylash noto’g’ri
- D. Ayrim davlatlarda bo’lishi mumkin
- E. Ba’zan shunday bo’ladi

4.5. Guruh bo’yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo’yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko’rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a’lo baho
 1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho
 0 – 1,2 ball – o’rta baho

5-mavzu: O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning milliy va umuminsoniy demokratik tamoyillari

5.1. Muhokama uchun savollar

1. Demokratik jamiyat qurishda milliy qadriyatlar va umumbashariy tamoyillar tushunchasi.
2. Prezident Islom Karimov O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda milliy qadriyatlar va umumbashariy tamoyillarga tayanish to'g'risida.
3. Milliy qadriyatlarning demokratik jamiyat qurishda aks etishi.
4. Demokratik jamiyat barpo etishda umumbashariy tamoyillarga bo'lgan zarurat.
5. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning milliy va umumbashariy tamoyillari uning o'ziga xosligi.
6. O'zbekistonda demokratik jamiyat barpo etishda milliy qadriyatlar va umumbashariy tamoyillarning uyg'unlashuvi.
7. Demokratik tamoyillarga amal qilish shart-sharoitlari.
8. O'zbekistonda adolatli, demokratik jamiyat barpo etishda milliy qadriyatlarning umuminsoniy tamoyillar bilan uyg'unlashtirilishining ahamiyati.

5.2. Muammoli savollar

1. Qadriyat deganda niman tushunish mumkin?
2. Qadriyatlar ham yangilanib boradimi?
3. Demokratik qadriyatlar deganda nimani tushunasiz?
4. Milliy qadriyatlar bilan umuminsoniy qadriyatlarning farqi nimada?
5. Milliy qadriyatlar deganda nimani tushunasmiz?
6. O'umuminsoniy tamoyilar nima?
7. Ttamyil deganda nimani tshunasiz?
8. Biron bir xalqning qadriyati, boshqa biro bir xalq uchun ham qadriyat bo'la oladimi?

5.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Demokratik jamiyatning milliy, tamoyillari va qadriyatlari tushunchasi.
2. Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov asarlarida O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda milliy qadriyatlarga tayanish to'g'risida.
3. Milliy qadriyatlarning demokratik jamiyat qurishda aks etishi.
4. Demokratik jamiyatning umuminsoniy tamoyillari va qadriyatlari
5. Birinchi Prezidentimiz I. Karimov asarlarida O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda umumbashariy tamoyillarga tayanish haqida.

5.4. Testlar

1. Milliy qadriyat deganda nimani tushuniladi?

A. Biron bir millatga xos va qadli bo'lgan urf-odatlar, an'analar hamda ijtimoiy hodisalar majmui tushuniladi

V. Barcha xalqlarga xizmat qiladigan urf-odatlar

S. Milliy qadriyat bo'lmaydi

D. Milliy qadriyat mustaqillik tufayli shakllandi

E. Barcha javoblar xato berilgan

2. Milliy qadriyat bilan umuminsoniy qadriyatning farqi bormi?

A. Biron bir millatga xos va qadli bo'lgan urf-odatlar, an'analar hamda ijtimoiy hodisalar majmui tushuniladi

V. Ular o'zaro uyg'unlashib ketadi

S. Milliy qadriyat bilan umuminsoniy qadriyat o'rtasida farq bo'lmaydi

D. Milliy qadriyat umuminsoniy qadriyatning tarkibiy qismi

E. Barcha javoblar xato berilgan

3. Umuminsoniy qadriyatlarni boshqa xalqlarning qadriyati deyish mumkinmi?

A. Bunday bo'lmaydi

V. Barcha xalqlarga xizmat qiladigan qadriyat bo'lmaydi

S. Bunday deyish noto'g'ri

D. Umuminsoniy qadriyat mustaqillik tufayli shakllandi

E. Barcha javoblar noto'g'ri

4. Milliy qadriyatlar har bir xalqning tarixiy taraqqiyoti bosqichlarida shakllanadi va takomillashib boradi...

A. Qadriyatla shakllanadi lekin takomillashmaydi

V. Bunday qadriyat qadriyat bo'lmaydi

S. Bunday deyish noto'g'ri

D. Xuddi shunda bo'ladi

E. Barcha javoblar noto'g'ri

5. Milliy qadriyatlar umuminsoniy qadriyatlar darajasiga ko'tarilishi mumkinmi?

A. Ko'tarilishi mumkin emas

V. Ko'tarilishi mumkin

S. Bunday savolning o'zi noto'g'ri

D. A, S javoblar to'g'ri berilgan

E. Barcha javoblar xato berilgan

6. Milliy qadriyatlarning o'ziga xosligi?

- A. Haqiqatni anglashda
- B. Ko'pchilikka tayanishda
- C. Jamoaviylik, sabr, asta-sekinlik kabi holatlarning ijtimoiy hodisa ekanligida**
- D. Milliy, diniy bag'rikenglikda
- E. Barcha javoblar xato berilgan

5.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

6-mavzu: Qonun ustuvorligi – huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati qurishning asosi

6.1. Muhokama uchun savollar

1. O'zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyati qurishda qonun ustuvorligi tamoyilining mustahkamlanishi.
2. Kodeks, qonun va normativ-huquqiy hujjatlar asosida adolat va inson manfaatlari ustuvorligi.
4. Davlat organlari, mansabdor shaxslar, nodavlat tashkilotlar va fuqarolarning Konstitutsiya va qonunlarga muvofiq faoliyat yuritishlari.
5. Qonunlar, normativ-huquqiy hujjatlarning Konstitutsiya normalari zid kelmasligi prinsipi.
6. Qonun ustuvorligi tamoyilining O'zbekistonda demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati qurishdagi ahamiyati.

6.2. Muammoli savollar

1. Qonun ustuvorligi tamoyilining mustahkamlanishi deganda nimani tushinasiz.
2. Qonun ustuvorligi adolat va inson manfaatlariga qaratiladi deganda nimani tushunasiz.
3. Normativ-huquqiy hujjatlar deganda nimani tushunasiz.
4. Qonun ustuvorligi tamoyilining O'zbekistonda demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati qurishdagi ahamiyati nimada.

6.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. O'zbekistonda demokratik, fuqarolik jamiyati qurishda qonun ustuvorligi tamoyilining mustahkamlanishi.
2. O'zbekistonda qonun ustuvorligini ta'minlashda Oliy Majlis Qonunchilik palatasi va senatning vakolatlari.
3. Prezidentlik instituti, Vazirlar Mahkamasi, Sud mustaqilligi va davlat organlarining qonun ustuvorligini ta'minlashda vakolatlari.
4. Qonun ustuvorligi tamoyilining O'zbekistonda demokratik, huquqiy davlat va fuqarolik jamiyati qurishdagi ahamiyati.

6.4. Testlar

1. Davlat hokimiyatining tashkil etilishi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A. Qonun chiqaruvchi, sud hokimiyatlari
- B. Sud hokimiyati
- C. Qonun chiqaruvchi hokimiyat
- D. Ijro etuvchi, sud hokimiyatlari
- E. **Qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi, sud hokimiyatlari.**

2. Vakillik organi qanday organ?

- A. Ijro etuvchi
- B. **Qonun chiqaruvchi organ**
- C. Sud hokimiyati
- D. Ijro etuvchi, sud hokimiyatlari
- E. Barcha hokimiyat organlari.

3. Prezident I.A. Karimovning 2-chaqiriq O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining 9-sessiyasidagi ma'ruzasi (2002 yil 29 avgust) qanday nomlanadi?

A. O'zbekistonda demokratik o'zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo'nalishlari

V. Biz tanlagan yo'l-demokratik taraqqiyot va ma'rifiy dunyo bilan hamkorlik yo'li

S. Farzandlarimiz parvozi baland bo'lsin

D. Buyuk allomaga ehtirom.

E. To'g'ri javob berilmagan.

4. Prezident devoni qaysi hokimiyat tizimiga kiradi?

- A. Qonun chiqaruvchi hokimiyat tizimiga
- B. **Ijro etuvchi hokimiyat tizimiga**
- C. Sud hokimiyati tizimiga
- D. Barcha hokimiyat tizimiga
- ye. Qonun chiqaruvchi va sud hokimiyatlari tizimiga

5. O'zbekiston Konstitutsiyasi bo'yicha qaysi huquq siyosiy huquq hisoblanadi?

- A. Har bir shaxs mulkdor bo'lishga haqli.
- V. Har kim bilim olish huquqiga ega.
- S. Har bir inson malakali tibbiy xizmatdan foydalanish huquqiga ega.
- D. **O'zbekiston Respublikasi fuqarolari kasaba uyushmalariga, siyosi partiyalarga va boshqa jamoat birlashmalariga uyushish,**

ommaviy harakatlarda ishtirok etish huquqiga egadirlar

E.Fuqarolar qonun bilan belgilangan soliqlar va mahalliy yig'implarni to'lashga majburdirlar

6. O'zbekiston Respublikasi «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ning uchinchi bosqichi qachondan boshlangan?

A.1997 yildan.

V.1999 yildan.

S.2001 yildan.

D.2003 yildan.

E. 2005 yildan.

7. 1993 yil 2 sentyabrda qabul qilingan «Sudlar to'g'risida»gi Qonunga muvofiq...

A.Sudlarni mustaqilligi ta'minlandi

V.Adliya idoralari sudlarning tashkil ishlarini tekshiradilar, ularning hisobotlarini eshitadilar, odil sudlovga baho beradilar

S.Advokatura idoralari sudlar qoshida faoliyat ko'rsata boshladi

D.Fuqorolik sudlari alohida ajralib chiqdi

E.Javoblarning barchasi noto'g'ri.

8. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining nechanchi moddasida «Har bir fuqaroning mehnat qilish, ishsizlikdan himoyalanih huquqi» belgilab qo'yilgan?

A. 35-moddasida

B. 36-moddasida

C. 37-moddasida

D. 38-moddasida

E. 39-moddasida.

6.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					

3.					
----	--	--	--	--	--

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy his- ob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

7-mavzu: Davlat hokimiyati va boshqaruvini demokratlashtirish

7.1. Muhokama uchun savollar

1. Davlat hokimiyati boshqaruvining demokratiyalashuvi.
2. Davlat hokimiyatining bo'linishi.
3. Qonun chiqaruvchi hokimiyat.
4. Ijroiya hokimiyat.
5. So'd hokimiyati.
6. Davlat hokimiyati boshqaruvining isloh etilishi.
7. Davlat hokimiyati boshqaruvining adolat tamoyillariga asoslanishi.

7.2. Muammoli savollar

1. Davlat hokimiyati bulinishi dyganda nimani tushinasiz.?
2. Davlat hokimiyatini demokratlashtirish va uning mazmun, mohiyati nima?
3. Qonun chiqaruvchi hokimiyat qanday hokimiyat.?
4. Ijroiya hokimiyat qanday hokimiyat.?
5. Sud hokimiyati qanday hokimiyat.?

7.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Davlat hokimiyati boshqaruvining demokratiyalashuvi tushunchasi.
2. Davlat hokimiyatining bo'linishi demokratik tamoyillari.
3. Qonun chiqaruvchi hokimiyat.
4. Ijroiya hokimiyat.
5. So'd hokimiyati.
6. Davlat hokimiyati boshqaruvining isloh etilishi.
7. Davlat hokimiyati boshqaruvining adolat tamoyillariga asoslanishi.

7.4. Testlar

1. Davlat hokimiyatining bo'linish turlari.

- A. Mahalliy hokimiyat
- B. Qonun chiqaruvchi hokimiyat
- C. Ijro etuvchi
- D. Cud hokimiyati
- E. **V,S,D-javoblar to'g'ri.**

2. Demokratiyaning dunyoviy tamoyillari nima?

- A. SHarqona demokratiya
- B. Avlod-ajdodlarga bo'lgan hurmat, o'tganlarning yaxshi tomonlarini eslash
- C. Xalqning qonunga bo'lgan hurmati
- D. Kechirimlilik, chidamlilik, kamtarlik, insoflilik, shukronalik qilib yashash
- E. **Xalqning qarorlar qabul qilish jarayonlaridan habardorligi, ongli ishtiroki, xukumat qarorlarini xalq tomonidan nazorati, fuqarolarning davlatni boshqarishdagi ishtiroki va boshqalar.**

3. Siyosiy va umumbashariy muammolar nima?

- A. **Insoniyat hayotiga ta'lluqli, uning rivojlanishiga asos bo'luvchi qadriyatlar tizimi**
- B. Fuqarolarning sog'ligiga salbiy ta'sir etadigan qusurlar;
- C. Er yuzida tuproqning qurishi
- D. Tabiiy ofatlar
- E. Erlarning sho'rlanishi.

4. Davlat hokimiyatining qanday tashkil etilganligini ko'rsating?

- A. Qonun chiqaruvchi, sud hokimiyatlari
- V. Sud hokimiyati

- S.Qonun chiqaruvchi hokimiyat
- D.Ijro etuvchi, sud hokimiyatlari
- E.Qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi, sud hokimiyatlari.**

5. Vakillik organi qanday organ?

- A.Ijro etuvchi
- B.Qonun chiqaruvchi organ**
- C.Sud hokimiyati
- D.Ijro etuvchi, sud hokimiyatlari
- E.Barcha hokimiyat organlari.

6. Prezident devoni qaysi hokimiyat tizimiga kiradi?

- A.Qonun chiqaruvchi hokimiyat tizimiga
- V.Ijro etuvchi hokimiyat tizimiga**
- S.Sud hokimiyati tizimiga
- D.Barcha hokimiyat tizimiga
- E.Qonun chiqaruvchi va sud hokimiyatlari tizimiga.

7. Kimlar, necha yoshdan Qonunchilik palatasiga deputat bo'lishi mumkin?

- A) 18 yoshga to'lgan O'zbekiston fuqarolari.
- V) 21 yoshga to'lgan O'zbekiston fuqarolari.
- S) 25 yoshga to'lgan O'zbekiston fuqarolari.**
- D) 30 yoshga to'lgan O'zbekiston fuqarolari.
- E) 35 yoshga to'lgan O'zbekiston fuqarolari.

8. Mustaqil O'zbekistonda parlament qachon tashkil topgan?

- A) 1999 yil yanvarda.
- V) 1991 yil sentyabrda.
- S) 1992 yil dekabrda.**
- D) 1994 yil dekabrda.
- E) 1995 yil yanvarda.

9.O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga ko'p partiyaviylik asosida dastlabki saylovlar qachon o'tkazilgan edi?

- A) 1993 yil dekabrda.
- V) 1994 yil dekabrda.**
- S) 1995 yil martda.
- D) 1995 yil yanvarda.
- E) 1995 yil dekabrda.

10. O'zbekistonda birinchi marta Prezidentlik boshqaruvi qachondan boshlandi?

- A) 1989 yil martdan.

- V) 1990 yil martdan.
 S) 1991 yil avgustdan.
 D) 1991 yil dekabrda.
 E) 1992 yil martdan.

11. Qonunchilik palatasi ishida umumiy rahbarlikni kim bajaradi?

- A) Prezident.
 V) Senat raisi.
S) Spiker.
 D) Oliy Majlis raisi.
 E) Bosh vazir.

12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentligiga birinchi marta umumxalq tomonidan saylovlar qachon bo'ldi?

- A) 1990 yil 24 martda.
V) 1991 yil 29 dekabrda.
 S) 1995 yil 25 aprelda.
 D) 2000 yil 9 yanvarda.
 E) 2005 yil 30 dekabrda.

7.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

- Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho
1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho
0 – 1,2 ball – o'rta baho

8-mavzu: Fuqaro erkinligi, huquq va manfaatlari ustuvorligining ta'minlanishi

8.1. Muhokama uchun savollar

1. "Fuqaro erkinligi va faolligi" tushunchasi, uning ijtimoiy-siyosiy tafakkur tarixidagi talqinlari.
2. Abu Nasr Farobiyning komil inson va fozil jamiyat to'g'risidagi qarashlari.
3. Hozirgi davr demokratiyasida inson, jamiyat va davlatning o'zaro munosabatlari.
4. Birinchi Prezidentimiz I.A. Karimov demokratik jamiyat qurishda inson va shaxs erkinligi, faolligini yuksaltirish to'g'risida.
5. O'zbekistonda inson faolligini oshirish demokratik jamiyat qurishning asosiy omili ekanligi.
6. Fuqaro erkinligi va faolligini ta'minlash – demokratik jamiyat qurishning bosh maqsadi.
7. O'zbekistonda demokratik jamiyatni shakllantirishda fuqarolarning qonun va qarorlar qabul qilishdagi faolligi.
8. Uning fuqaro erkinligi va faolligini oshirishdagi ahamiyati.

8.2. Muammoli savollar

1. Abu Nasr Farobiyning komil inson va fozil jamiyat to'g'risidagi qarashlari uning qaysi asarida byrilgan.
2. Hozirgi davr demokratiyasida inson, jamiyat va davlatning o'zaro munosabatlari dyganda nimani tushinasiz.
3. Birinchi Prezidentimiz I.A. Karimov demokratik jamiyat qurishda inson 4. va shaxs erkinligi, faolligini yuksaltirish to'g'risida.
5. O'zbekistonda inson faolligini oshirish demokratik jamiyat qurishning asosiy omili ekanligi.
6. Fuqaro erkinligi va faolligini ta'minlash – demokratik jamiyat qurishning bosh maqsadi.
7. O'zbekistonda demokratik jamiyatni shakllantirishda fuqarolarning

- 8 Fuqarolarnig qonun va qarorlar qabul qilishdagi faolligi.
9. Fuqaro erkinligi va faolligini oshirishning ahamiyati.

8.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Fuqaro erkinligi va faolligi tushunchasi va uning mohiyati.
2. Fuqaro erkinligi va faolligi tushunchasining ijtimoiy-siyosiy tafakkur tarixidagi talqinlari.
3. Inson faolligining asosiy mezonlari.
4. Inson salohiyati demokratik o'zgarishlarning eng faol va bunyodkor omili ekanligi.
5. Inson huquqlari butunjahon deklaratsiyasining qabul qilinishi.
6. Ombudsmon instituti va uning faoliyati/

8.4. Testlar

1. O'zbekiston Konstitutsiyasi bo'yicha qaysi huquq siyosiy huquq hisoblanadi?

- A) Har bir shaxs mulkdor bo'lishga haqli.
- V) Har kim bilim olish huquqiga ega.
- S) Har bir inson malakali tibbiy xizmatdan foydalanish huquqiga ega.
- D) O'zbekiston Respublikasi fuqarolari kasaba uyushmalariga, siyosiy partiyalarga va boshqa jamoat birlashmalariga uyushish, ommaviy harakatlarda ishtirok etish huquqiga egadirlar.
- E) Fuqarolar qonun bilan belgilangan soliqlar va mahalliy yig'implarni to'lashga majburdirlar..

2. O'zbekiston Respublikasi «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ning uchinchi bosqichi qachondan boshlangan?

- A) 1997 yildan.
- V) 1999 yildan.
- S) 2001 yildan.
- D) 2003 yildan.
- E) 2005 yildan.

3. Etnik, millatlararo munosabatlar va muammolar masalasi Prezidentning qaysi asarida alohida mushohada qilingan?

- A) O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka taxdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari» asarida.
- V) Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir.
- S) O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li.
- D) Bizdan ozod va obod Vatan qolsin.
- E) To'g'ri javob yo'q..

4. O'zbekisto Respublikasining Konstitutsiyasi bo'yicha ota-onaning qanday majburiyati bor?

- A) Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga yetguncha boqishga majburdirlar.
- V) Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga yetguncha tarbiyalashga majburdirlar.

- S) Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga yetguncha o'qitishga majburdirlar.
- D) A va V javoblar to'g'ri.
- E) Hamma javoblar to'g'ri.

5. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi qachon tashkil topgan?

- A) 1993 yil noyabr'.
- V) 1994 yil dekabr'.
- S) 1995 yil oktyabr'.
- D) 1996 yil sentyabr'.
- E) 2000 yil avgust.

6. O'zbekiston Respublikasida quyidagi javoblardan qaysi biri jamoat birlashmalari hisoblanadi?

- A) Kasaba uyushmalari va siyosiy partiyalar.
- V) Olimlarning jamiyatlari, xotin-qizlar, faxriylar va yoshlar tashkilotlari.
- S) Ijodiy uyushmalar.
- D) Ommaviy harakatla va fuqarolarning boshqa uyushmalari.
- E) YUqoridagi javoblar to'g'ri.

7. Jamoat birlashmalarini tarqatib yuborish, ular foaliyatini taqiqlab yoki cheklab qo'yish qaysi tashkilotda yoki qayerda amalga oshiriladi?

- A) O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi qarori asosida.
- V) Vazirlar Mahkamasi qarori asosida.
- S) Prezident qarori asosida.
- D) Sud qarori asosida.
- E) YUqoridagi javoblar to'g'ri..

8. O'zbekiston Respublikasi «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ning ikkinchi bosqichi qachondan boshlangan?

- A) 1997 yildan.
- V) 1999 yildan.
- S) 2001 yildan.
- D) 2003 yildan.
- E) 2005 yildan.

9. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi qachon tashkil topgan?

- A) 1993 yil noyabr'.
- V) 1994 yil dekabr'.
- S) 1995 yil oktyabr'.
- D) 1996 yil sentyabr'.
- E) 2000 yil avgust.

10. O'zbekiston xududida yashayotgan aholining necha foizini o'zbeklar

tashkil etadi?

- A) 58 foizini.
- V) 67 foizini.
- S) 71 foizini.
- D) 75 foizini.
- E) 84 foizini.

8.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

9-mavzu: Demokratik bozor islohotlari va iqtisodiyotni lebirallashtirish

9.1. Muhokama uchun savollar

1. Demokratik jamiyatda iqtisodiy hayotni erkinlashtirish tushunchasi va mazmuni.

2. Erkin bozor iqtisodiyoti va demokratik jamiyat tamoyillarining o'zaro bog'liqligi.
3. Ma'muriy islohotlar va iqtisodiy taraqqiyot.
4. Mulkchilikning xilma-xil shakllari.
5. Xususiy mulk va mulkdor. Tadbirkorlik va mehnat qilish erkinligi.
6. Bozor islohotlarini yanada chuqurlashtirish. Erkin iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish.
7. Bozor infratuzilmasini shakllantirish. Xususiy sektor imkoniyatlarini kengaytirish.
8. Kichik biznes va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish.
9. Tadbirkorlik va iqtisodiy faoliyat erkinligini ta'minlash – demokratik jamiyat rivojining zaruriy sharti.

9.2. Muammoli savollar

1. Totalitar, ma'muriy-buyruqbozlik tuzumidan ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotiga o'tish dygand nimani tushinasiz?
2. Iqtisodiyotni lebirallashtirish, jarayonida davlat boshqaruvi va vakolatlarini cheklash, vazifalarini o'ta markazlashtirishdan voz kechish.
3. Iste'molchilar huquqlari va tanlash erkinligining ustunligi.
4. Raqobatning demokratik jamiyat barpo etishdagi o'rni.
5. Kichik biznes va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish muommolari.
6. Xususiy mulk va mulkdor. Tadbirkorlik va mehnat qilish erkinligi taminlash.

9.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishning ijtimoiy-iqtisodiy negizi.
2. O'zbekistonda iqtisodiy hayotni erkinlashtirish bosqichlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.
3. Demokratik jamiyatda iqtisodiy hayotning lebirallashuvi va uning mazmun, mohiyati.
4. O'zbekistonda iqtisodiy hayotni erkinlashtirish bosqichlari va xususiyatlari.
5. Erkin bozor iqtisodiyoti va demokratik jamiyat tamoyillarining o'zaro bog'liqligi.

9.4. Testlar

1. Bozorning demokratik maqomi nima?

- A. Savdo-sotiq
- B. Erkin xarid
- C. Oldi-berdi
- D. Iqtisodiyot demokratiyasi;**
- E. SHartnomalar tuzish.

2.«O'zbek modeli»ga asosan bozor iqtisodiyotiga o'tish necha tamoyildan iborat?

- A.Bir
- B.Ikki
- C.Uchi
- D.To'rt
- E.Besh**

3.O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tish yo'li qanday?

- A.Inqilobiy yo'l
- B.Falaj terapiyasi
- C.Bosqichma-bosqich tadrijiy yo'l**
- D.A+V
- E.A+V+S.

4.I.A. Karimovning qaysi asarida O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'ziga xos, o'ziga mos yo'li nazariy amaliy aniq asoslab berilgan?

- A.«Istiqlol yo'li: muammolari va rejalari»
- B.«O'zbekistonning o'z istiqloq va taraqqiyot yo'li»
- C.«O'zbekiston-kelajagi buyuk yurt»
- D.«YAngi uy qurmay turib, eskisini buzmay»
- E.«O'zbekiston-bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li».**

5. Iqtisodiy plyuralizm nima?

- A.Berilgan iqtisodiy qonunlarni so'zsiz bajarilishi.
- B.Iqtisodiyotni rejalashtirish.
- C.Erkin iqtisodiy faoliyat yuritish..
- D.Davlni iqtisodiyotga aralashuvi.**
- E.Iqtisodiyotni tadrijiy yo'l bilan rivojlantirish.

6. Ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyoti qanday iqtisodiyot?

- A.Davlat mulkiga asoslangan iqtisodiyot.
- B.Bozor iqtisodiyotiga mos qonunlarni qabul qilinishi.
- C.Bozor iqtisodiyoti sharoitida kuchli ijtimoiy himoyaga tayanish.**
- D.Iqtisodiyotni siyosatdan ustuvorligi.

E. Bozor iqtisodiyotiga o'tishda davlat bosh isloxotchi bo'lishi.

7. Iqtisodiy islohotlarning huquqiy negizi nima?

- A. Rejali iqtisodiyotni ximoyalovchi qonunlar yaratish.
- B. Qabul qilingan qonunlar umumittifoq talablarga mosligi.
- C. Bozor iqtisodiyotiga bosqichma – bosqich o'tish.
- D. Islohotlarga o'tishda qonunlar va huquqiy xujjatlarni mavjudligi.**
- E. Islohotga o'tishda davlat bosh islohotchi.

8. Bozor sharoitida qanday mulk shakllari mavjud?

- A) Xususiy mulk va jamoa mulki.
- B) Ijara korxonalar va aksiyadorlar mulki.
- S) qo'shma korxonalar va xissadorlar mulki.
- D) Davlat va mulkning boshqa shakllari.
- E) YUqoridagi hamma mulk shakllari.**

9. Demokratik jamiyatga monand iqtisodiyotning tub belgilari qaysilar?

- A. Tadbirkorlik va tanlov erkinligi.
- B. Raqobat va erkin narx tizimi.
- S. Davlatning iqtisodiyotga aralashuvining cheklanganligi.
- D. Xususiy mulk, shaxsiy manfaat, naf va foyda omiliga intilish.
- E. A, V, S, D javoblar to'g'ri.**

10. Iqtisodiy hayotni erkinlashtirishdan asosiy ko'zlangan maqsad?

- A. Import o'rnini bosuvchi mahsulot ishlab chiqarish.
- B. Kichik xususiylashtirishni amalga oshirish.
- S. Eksport uchun mahsulot ishlab chiqarish.
- D. Iqtisodiyotni rivojlanishi uchun paydo bo'lgan sun'iy to'siqlarni bartaraf etish.**
- ye. Iqtisodiyotda raqobatni bartaraf etish.

11. Iqtisodiyot sub'yektlari nima?

- A) Xizmat qiluvchi va ishlab chiqaruvchilarning hammasi.**
- B) Tadbirkorlik bilan shug'ullanuvchilar.

- S) Faqat davlat korxonalaridagi ishlab chiqaruvchilar.
 D) Oziq – ovqat ishlab chiqaruvchilar.
 ye) Agrar sohada faoliyat ko'rsatuvchilar.

9.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

10-mavzu: Demokratik jamiyat qurishda kuchli ijtimoiy himoya va adolat tamoyillari

10.1. Muhokama uchun savollar

- O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda "kuchli ijtimoiy himoya" va "ijtimoiy adolat tamoyillari" tushunchalari.
- "Adolat" hamda "tenglik" tushunchalari, ularning mazmuni va mohiyati.
- O'zbekistonda kuchli ijtimoiy himoya – jamiyatda tartib, intizom, barqarorlik

va taraqqiyotni ta'minlash omili sifatida.

4. Birinchi President I.A.Karimovning mamlakatimizda demokratik huquqiy davlat va adolatli fuqarolik jamiyatni barpo etish to'g'risidagi konsepsiyasi.
- 5.O'zbekistonda ijtimoiy adolat prinsiplari va ularning amal qilish xususiyatlari.
- 6.Kuchli ijtimoiy himoya siyosati: uning maqsadi, vazifalari, rivojlanish bosqichlari hamda xususiyatlari.
- 7.Demokratik jamiyat turli qatlamlar, guruhlar manfaatlarini uyg'unlashtirishda ijtimoiy adolat mezonlari va ijtimoiy himoyaning barqaror taraqqiyotni ta'minlashdagi ahamiyati.

10.2. Muammoli savollar

- 1.“Kuchli ijtimoiy himoya” va “ijtimoiy adolat tamoyillari” tushunchalari hamda ularning mazmun, mohiyati.
- 2.Sharq mutafakkirlarining ijtimoiy adolat va ijtimoiy haqidagi g'oyalari.
3. Kuchli ijtimoiy himoya – jamiyatda tartib, intizom, barqarorlik va taraqqiyotni ta'minlash omili sifatida.
4. O'zbekistonda ijtimoiy adolat prinsiplari va ularning amal qilish yo'llari.
5. Kuchli ijtimoiy himoya siyosati: uning maqsadi, vazifalari, rivojlanish bosqichlari hamda xususiyatlari.
- 6.Ijtimoiy adolat prinsiplari va uning xususiyatlari.

10.3.Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurishda “kuchli ijtimoiy himoya” va “ijtimoiy adolat tamoyillari” tushunchalari.
- 2.O'zbekistonda ijtimoiy adolat prinsiplari va ularning amal qilish xususiyatlari.
3. “Adolat” hamda “tenglik” tushunchalari, ularning mazmuni va mohiyati.
4. O'zbekistonda ijtimoiy adolat prinsiplari va ularning amal qilish xususiyatlari.
5. Sharq mutafakkirlarining ijtimoiy adolat haqidagi g'oyalari.

10.4.Testlar

1.Hozirgi kunda O'zbekistonda qancha millat va elat vakillari yashaydi?

- A. 90 dan ortiq
- V. 100 dan ortiq

- S. 110 dan ortiq
- D. 120 dan ortiq
- E.130 dan ortiq**

2. O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbi qachon qabul qilingan?

- A. 1991 yil 18 noyabrda
- V. 1992 yil 2 martda
- S.1992 yil 2 iyunda
- D. 1992 yil 8 dekabrda
- E. 1992 yil 10 dekabrda**

3. Respublikamizda «Ma'naviyat va ma'rifat jamoatchilik markazi» qachon tashkil topgan?

- A. 1993 yilda
- V.1994 yilda**
- S.1995 yilda
- D. 1996 yilda
- E.1997 yilda

4. YUksak ma'naviyatning mezoniga nimalar kiradi?

- A.Vijdon, e'tiqod erkinligi va insonning ruhan poklanishi
- B.Tinchlik va xayrli ishlar, vijdonni uyg'otadigan beqiyos kuch
- C.Milliy va umuminsoniy hamkorlik va farovonlik
- D. ma'naviy tarbiyani yuksaltirish
- E.Barcha javoblar to'g'ri**

5. Xalq ma'naviyatining munosib vorislari kimlar?

- A. Xizmatchilar
- B. YAngi avlod yoshlari**
- C. Ziyolilar
- D. Ishchilar
- E. Talabalar

6. Millatning ruhi nimada?

- A. Ona tili va milliy merosga sodiqlikda**
- V. Inson xotirasida
- S. Avlodlar munosabatida
- D. Ezgu fazilatlarda
- E. Barcha javoblar to'g'ri

7. Inson barkamolligi omili bu –

- A. Iqtisodiy boylik
- V. Iymon-e'tiqodi ruhiy olami
- S. Barkamol farzandlar kamoli
- D. Moddiy va ma'naviy yetuklik
- E. Barcha javoblar to'g'ri**

8. Inson fenomenidagi mezonlar?

- A. Ezgulik va yovuzlik
- V. Kibr va samimiylik
- S. YAxshilik va yomonlik
- D. Mardlik va nomardlik
- E. Barcha javoblar to'g'ri**

10.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

11-mavzu: Mahallaiy davlat hokimiyati va fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish institutlarini demokratlashuvi

11.1. Muhokama uchun savollar

1. Demokratik jamiyat qurishda mahalliy davlat hokimiyatning o'rni va ahamiyati.
2. Mahalliy hokimiyat organlari sohasidagi islohatlar.
3. Mahalliy hokimiyat o'rganlari sohasida amalga oshirilgan islohatlar.
4. O'zbekistonda demokratik jamiyat shakllanishida mahalla va fuqarolarning o'zini-o'zi boshqarish organlarining o'rni.
5. Mahalla–fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi sifatida.
6. Demokratik jamiyat qurishda mahalliy hokimiyat organlari.
7. Mahalla–fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi sifatida.
8. O'zbekistonda demokratik jamiyat shakllanishida mahalla va fuqarolar o'zini-o'zi boshqarish organlarining o'rni.

11.2. Muammoli savollar

1. Mahalliy hokimiyat organlari sohasidagi islohatlar qanday kychmoqda.?
2. Mahalla–fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi sifatidagi mavqiyi qanday?
3. Demokratik jamiyat qurishda mahalliy davlat hokimiyatning o'rni va ahamiyati qanday?
4. Demokratik jamiyat qurishda mahalliy hokimiyat organlarining o'rni va ahamiyati.

11.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Demokratik jamiyat qurishda mahalliy hokimiyat organlari.
2. Mahalliy hokimiyat o'rganlari sohasida amalga oshirilgan islohatlar.
3. Mahalla–fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi sifatida.
4. Mahallaning demokratik fuqarolik jamiyat qurishdagi o'rni va roli.
5. O'zbekistonda demokratik jamiyat shakllanishida mahalla va fuqarolar o'zini-o'zi boshqarish organlarining o'rni.

11.4. Testlar

1. O'zbekiston xududida yashayotgan aholining necha foizini o'zbeklar tashkil etadi?

- A. 8 foizini
- V. 67 foizini**
- S. 71 foizini
- D. 75 foizini
- E. 84 foizini

2. Mahalla fuqarolar yig'ini raislariga qancha muddatda saylovlar o'tkaziladi?

- A. Har 1,5 yilda.
- V. Har 2 yilda.
- S. Har 2,5 yilda.**
- D. Har 3 yilda.
- E. Har 3,5 yilda

3. Inson ma'naviyatini yuksaltirish omili?

- A. O'zlikni va millatni anglash
- B. Milliy ong va tafakkur
- C. Ruhiiy ma'naviy yetuklik va insoniylikning jami fazilatlarini**
- D. Barcha javoblar to'g'ri
- E. Milliy tafakkur

4. Davlat tilining huquqiy maqomi qachon mustahkamlangan?

- A. 1990 yil 21 oktyabrda**
- B. 1991 yil 12 oktyabrda
- C. 1993 yil 8 dekabrda
- D. 1992 yil 8 dekabrda
- E. 1994 yil 10 dekabrda

5. Insonning ustuvor va muqaddas oliy huquqlaridan biri qaysi?

- A. Davlat va jamiyatni erkinlashtirish**
- B. Insonparvarlik va vatanparvarlik
- C. Tinch yashash
- D. Saylovlarda qatnashish siyosiy huquqi
- E. Osoyishta yashash

6. Yangi hayot, yangi jamiyat poydevori bu – ...

- A. Erkin, ozod fuqaro ma'naviyati va inson omili tushunchasi
- V. Xalq ma'naviyatini, madaniyatini rivojlantirish
- S. Ijtimoiy va iqtisodiy islohotlar samaradorligi

D. Jamiyatni modernizatsiyalash

E. **Barcha javoblar to'g'ri**

7. “Xotira” kitobi necha jilddan iborat?

A. **35 jilddan**

V. 21 jilddan

S. 18 jilddan

D. 26 jilddan

E. 20 jilddan

8. Islohotlar va ularning ma'naviy mezonlari?

A. Xalqning ijtimoiy hayot tarzi, an'ana va qadriyatlar, urf-odatlar

B. Aholi ruhi, kayfiyati, ongida demokratik qadriyatlarni mustahkamlash

C. Mamlakatimizda demokratik jamiyat qurishning strategik islohotlari

D. Mamlakatimizda demokratik davlat, fuqarolik jamiyati qurishning strategik islohotlari

E. **Barcha javoblar to'g'ri**

9. Mamlakat taraqqiyoti o'zbek modelining asosini nima tashkil etadi.

A. **Besh tamoyil**

B. Konstitutsiyaviy qonun

C. Hokimiyat tarmoqlari faoliyati

D. Ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlik

E. O'zbek modelini

11.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy his- ob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

12-mavzu: Fuqarolik jamiyati institutlarining shakllanishi va rivojlanishi

12.1. Muhokama uchun savollar

1. Fuqarolik jamiyati institutlari haqida tushuncha.
2. Fuqarolik jamiyati institutlarining jamiyat taraqqiyotidagi roli.
3. Nodavlat notijorat tashkilotlar va jamoat birlashmalarining shakllanishi.
4. Nodavlat notijorat tashkilotlar va jamoat birlashmalarining mazmuni.
5. Prezident Islom Karimov asarlarida O'zbekistonda demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini qurish jarayonida nodavlat notijorat tashkilotlarning o'rni masalasi.
6. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va Qonunlarida nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining huquqiy asoslari kafolatlanishi va takomillashuvi.
7. Fuqarolik jamiyati qurish O'zbekistonning pirovard strategik maqsadi.
8. O'zbekistonda demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini qurishda nodavlat notijorat tashkilotlarning roli.
9. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylikning qaror topishi.

12.2. Muammoli savollar

1. Prezident I.A. Karimov O'zbekistonda fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari va ularni isloh qilishning asosiy yo'nalishlari to'g'risida.
2. Mahallaning fuqarolarni demokratik qarorlar qabul qilishda ishtirokini ta'minlash va aholini ijtimoiy himoya qilishdagi o'rni.

3. Demokratik jamiyatni qurishda nodavlat notijorat tashkilotlarining ahamiyati.
4. Nodavlat notijorat tashkilotlari, jamoat birlashmalari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.
5. Jamiyat hayotining demokratiyalashuvi, siyosiy partiyalarning roli.
6. Siyosiy partiyalarning asosiy maqsadlari va vazifalari.

12.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Fuqarolik jamiyati institutlarining jamiyat taraqqiyotidagi roli.
2. Fuqarolik jamiyati institutlarining demokratik jamiyat qurishdagi roli.
3. Nodavlat notijorat tashkilotlar va jamoat birlashmalarining mazmun mohiyati.
4. Prezident Islom Karimov asarlarida O'zbekistonda demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini qurish jarayonida nodavlat notijorat tashkilotlarning o'rni masalasi.
5. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylikning qaror topishi.
6. Axborot sohasini isloh qilish va so'z erkinligini ta'minlash.

12.4. Testlar

1. Siyosiy partiyalar nima?

- A. Siyosiy tashkilotlar
- B. Siyosiy uyushmalar
- C. Nodavlat tashkiloti
- D. Jamoatchilik tashkiloti
- E. A+V.

2. O'zbekisto Respublikasining Konstitutsiyasi bo'yicha ota-onaning qanday majburiyati bor?

- A. Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga yetguncha boqishga majburdirlar.
- V. Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga yetguncha tarbiyalashga majburdirlar.
- S. Ota-onalar o'z farzandlarini voyaga yetguncha o'qitishga majburdirlar.
- D. A va V javoblar to'g'ri.
- E. **Hamma javoblar to'g'ri.**

3. O'zbekiston Respublikasida quyidagi javoblardan qaysi biri jamoat birlashmalari hisoblanadi?

- A. Kasaba uyushmalari va siyosiy partiyalar.
- V. Olimlarning jamiyatlari, xotin-qizlar, faxriylar va yoshlar

- tashkilotlari.
- S. Ijodiy uyushmalar.
- D. Ommaviy harakatla va fuqarolarning boshqa uyushmalari.
- E.YUqoridagi javoblar to'g'ri.**

4. Jamoat birlashmalarini tarqatib yuborish, ular foaliyatini taqiqlab yoki cheklab qo'yish qaysi tashkilotda yoki qayerda amalga oshiriladi?

- A.O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi qarori asosida.
- V.Vazirlar Mahkamasi qarori asosida.
- S.Prezident qarori asosida.
- D.Sud qarori asosida.

E.YUqoridagi javoblar to'g'ri.

5. O'zbekiston Respublikasi «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»ning ikkinchi bosqichi qachondan boshlangan?

- A.1997 yildan.
- V. 1999 yildan.

S. 2001 yildan.

- D. 2003 yildan.
- E.2005 yildan.

6. Hozirgi kunda O'zbekistonda qanday partiyalar faoliyat ko'rsatmoqda?

- A. O'zbekiston Xalq demokratik partiyasi, Adolat SD partiyasi.
- V.O'zbekiston MTDP, Fidokorlar MDP, O'zbekiston LDP.
- S.Vatan taraqqiyoti, Fidokorlar MDP, O'zbekiston LDP.
- D. O'zbekiston Liberal DP,XDP, Adolat SD partiyasi.

E.O'zbekiston XDP, O'zbekiston MTDP, Adolat SDP, O'zbekiston LDP.

12.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarni baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
----------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

№					
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy his- ob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho
1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho
0 – 1,2 ball – o'rta baho

13-mavzu: Axborot sohasini isloh qilish, axborot va so'z erkinligini ta'minlash.

13.1. Muhokama uchun savollar

1. Axborot sohasining isloh qilinishi. Axborot sohasida qabul qilinayotgan qonunlar.
2. Elektron ommaviy axborot vostalarning ahamiyati. OAVlarining to'rtinchi hokimiyatga tenglashtirilishi.
3. Axborot va so'z erkinligining ta'minlanishi.
4. Axborot va so'z erkinligini ta'minlash bilan bog'liq islohatlarning amalga oshirilishi.
5. OAV sohasidagi islohatlar va ularning mohiyati. Demokratiya va so'z erkinligining ta'minlanishi.
6. Elektron OAVning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni.

13.2. Muammoli savollar

1. OAVlarining to'rtinchi hokimiyatga tenglashtirilishini qanday tushinasiz?.
2. Elektron ommaviy axborot vostalarning ahamiyati.
3. Axborot va so'z erkinligining ta'minlanishi nima?
4. Axborot sohasining isloh qilinishini tushuntirid dering.
5. OAVlarining to'rtinchi hokimiyatga tenglashtirilishini qanday tushunasiz?

13.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. Axborot sohasida qabul qilinayotgan qonunlar.
2. OAVlarining to'rtinchi hokimiyatga tenglashtirilishi.
3. Axborot va so'z erkinligining ta'minlanishi.
4. Axborot va so'z erkinligini ta'minlash bilan bog'liq islohatlarning amalga oshirilishi.
5. OAV sohasidagi islohatlar va ularning mohiyati. Demokratiya va so'z erkinligining ta'minlanishi.
6. Elektron OAVning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni.
7. Axborot sohasining isloh qilinishi.

13.4. Testlar

1. So'ngi o'n yil ichida ommaviy axborot vositalarini erkin va jadal rivojlantirishga qaratilgan qancha qonun hujjatlari qabul qilindi?

- A. 10 ga yaqin qonun hujjatlari
- V. 15 dan ortiq qonun hujjatlari
- S. 20 ga yaqin qonun hujjatlari
- D. 5 ta qonun hujjatlari
- E. 3 ta qonun hujjatlari

2. Respublikamizdan davlat elektron ommaviy axborot vositalari milliy assotsiatsiyasi o'z tarkibiga nechta elektron ommaviy axborot vositalarini birlashtirgan?

- A. 150 dan ortiq elektron ommaviy axborot vositalarini
- B. 100 dan ortiq elektron ommaviy axborot vositalarini**
- C. 200 dan ortiq elektron ommaviy axborot vositalarini
- D. 250 dan ortiq elektron ommaviy axborot vositalarini
- E. 300 dan ortiq elektron ommaviy axborot vositalarini

3. Bugungi kunda mamlakatimiz telekommunikatsiya tizimi qancha davlatda, nechta yo'nalish bo'yicha xalqaro kanallarga ega?

- A. Dunyoning 160 ta mamlakatiga 10 ta yo'nalish bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri chiqadigan xalqaro kanallarga ega
- B. Dunyoning 170 ta mamlakatiga 20 ta yo'nalish bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri

chiqadi gan xalqaro kanallarga ega

C. Dunyoning 180 ta mamlakatiga 28 ta yo'nalish bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri chiqadigan xalqaro kanallarga ega

D. Dunyoning 150 ta mamlakatiga 25 ta yo'nalish bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri chiqadi gan xalqaro kanallarga ega

E. Dunyoning 140 ta mamlakatiga 30 ta yo'nalish bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri chiqadigan xalqaro kanallarga ega

4. Keyingi 10 yil ichida bosma ommaviy axborot vositalarini isloh qilish natijasida ularning soni qanchaga ko'paydi?

A. 1,5 barobarga ko'paydi

V. 1,7 barobar ga ko'paydi

S. 1,6 barobar ga ko'paydi

D. 1,8 barobar ga ko'paydi

E. 1,9 barobar ga ko'paydi

5. Sungi 10 yilda elektron ommaviy axborot vositalari soni qanchaga ortdi?

A. 5 barobar ortdi

V. 6 barobar ortdi

S. 7 barobar ortdi

D. 8 barobar ortdi

E. 9 barobar ortdi

6. Hozirgi kunda bosma ommaviy axborot vositalari va elektron ommaviy axborot vositalari umumiy soni qanchani tashkil etadi?

A. 1100 tani tashkil etadi

V. 1200 tani tashkil etadi

S. 1300 tani tashkil etadi

D. 1400 tani tashkil etadi

E. 1500 tani tashkil etadi

7. Respublikamizdagi mavjud telekanallarning necha foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi?

A. 60 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

V. 45 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

S. 50 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

D. 55 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

E. 53 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

8. YUrtimizdagi mavjud barcha radiokanallarning necha foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi?

A. 75 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

V. 80 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

S. 60 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

D. 85 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

E. 90 foizi nodavlat ommaviy axborot vositalari hisoblanadi

9. Ayni paytda ommaviy axborot vositalari o'zbekistonda yashay- digan millat va elatlarning necha tilida faoliyat yuritadi?

A. 4 ta tilida faoliyat olib boradi

V. 5 ta tilida faoliyat olib boradi

S. 3 ta tilida faoliyat olib boradi

D. 6 ta tilida faoliyat olib boradi

E. 7 ta tilida faoliyat olib boradi

10. YUrtimizda Internet tizimi- dan foydalanuvchilar soni qanchani tashkil etadi?

A. 6 milliondan ortiqni tashkil etadi

V. 5 milliondan ortiqni tashkil etadi

S. 4 milliondan ortiqni tashkil etadi

D. 3 milliondan ortiqni tashkil etadi

E. 2 milliondan ortiqni tashkil etadi

11. Respublikamizda ommaviy axborot vositalari va davlat hokimiyati organlari o'rtasidagi munosabatning ustivor jihatlari qanday qonun tartibga solishi nazarda tutilmoqda?

A. "Davlat hokimiyati va boshqaruv organlari faoliyatining ochiqligi to'g'risida" gi Qonun

V. "Axborotlashtirish to'g'risida" gi Qonun

S. "Axborot erkinligi prinsiplari va kafolatlari to'g'risida" gi Qonun

D. "Ommaviy axborot vositalari to'g'risida" gi Qonun

E. "Teleradioeshittirishlar to'g'risida" gi Qonunda

13.5. Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho

1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho

0 – 1,2 ball – o'rta baho

14-mavzu: O'zbekistonning jahon hamjamiyati bilan hamkorligida demokratik tamoyillarga asoslanishi

14.1. Muhokama uchun savollar

- 1.O'zbekiston va jahon hamjamiyati. O'zbekistonning xalqaro hamjamiyatga qo'shilishidagi demokratik tamoyillarga asoslanadi.
- 2.O'zbekiston va jahon hamjamiyati munosabatlarning huquqiy, siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, ilmiy asoslari.
- 3.BMT va O'zbekiston Respublikasi.
- 4.O'zbekistonning dunyo davlatlari bilan hamkorligi.
- 5.MDH davlatlaridagi demokratik islohotlar va davlatlararo munosabatlar.

6. Markaziy Osiyodagi demokratik jarayonlar va davlatlararo hamkorlik.
7. O'zbekiston va jahon hamjamiyati.
8. BMT va O'zbekiston Respublikasi.
9. Brinchi Prezident Islom Karimov asarlarida O'zbekistonning xalqaro hamjamiyatga qo'shilishidagi demokratik tamoyillar haqida.
10. SHHT va Markaziy Osiyodagi demokratik jarayonlar.

14.2. Muammoli savollar

1. O'zbekistonning jahon hamjamiyati bilan hamkorligi.
2. O'zbekiston Respublikasining BMT bilan hamkorligi .
3. O'zbekiston Rossiya munosabatlari.
4. O'zbekiston Respublikasining Shanxay hamkorlik tashkilotidagi o'rni.
5. Markaziy Osiyo davlatlari hamjihatligi, unga jahon hamjamiyatining e'tibori.
6. Mustaqil O'zbekistonning jahon hamjamiyati bilan o'zaro manfaatli hamkorligining istiqbollari.
7. O'zbekistonning dunyo davlatlari bilan hamkorligi masalalari.
8. O'zbekistonning MDH davlatlari bilan bo'lgan munosabatlari.

14.3. Mustaqil ta'lim mavzulari.

1. O'zbekiston va jahon hamjamiyati.
2. BMT va O'zbekiston Respublikasi.
3. MDH davlatlaridagi demokratik islohotlar.
4. Markaziy Osiyo davlatlari hamjihatligi, unga jahon hamjamiyatining e'tibori.
5. Brinchi Prezident Islom Karimov asarlarida O'zbekistonning xalqaro hamjamiyatga qo'shilishidagi demokratik tamoyillar haqida.
6. SHHT va O'zbekistondagi demokratik jarayonlar.
7. O'zbekistonning Evropa, Osiyo davlatlari bilan hamkorligi.

14.4. Testlar

1. O'zbekiston BMTga qachon a'zo bo'lgan?

- A. 1991 yil 20 oktyabr
- B. 1992 yil 15 yanvarda
- C. 1993 yil 12 fuvralda
- D. 1992 yil 2 mart**
- E. 1993 yil 10 sentyabrda

2. Kadrlash tayyorlash milliy modelining asosiy tarkibi necha qismdan iborat?

- A. 3 qismdan**
- B. 4 qismdan
- C. 5 qismdan
- D. 6 qismdan
- E. 7 qismdan.

3. Prezident I.A. Karimovning «O'zbekiston-bozor munosabatlariga o'tishning o'ziga xos yo'li» asari qachon chop etildi?

- A. 1991 yil
- B. 1992 yil**
- C. 1993 yil
- D. 1994 yil
- E. 1995 yil

4. Ikki tomonlama hamkorlik nima?

- A. Ikki davlat o'rtasidagi teng hamkorlik**
- B. Ikki tashkilot o'rtasidagi hamkorlik
- C. Ikki shaxs o'rtasidagi hamkorlik
- D. Ikki sub'yekt o'rtasidagi hamkorlik
- E. Ikki oila o'rtasidagi hamkorlik.

5. Ko'p tomonlama hamkorlik nima?

- A. Bir necha davlatlar o'rtasidagi hamkorlik
- B. O'zbekistonning boshqa davlatlar bilan hamkorligi**
- C. Tashkilotlararo hamkorlik;
- D. Oilalaro hamkorlik;
- E. Sub'yektlararo hamkorlik.

6. Prezident I.A. Karimov SHanxay hamkorlik tashkiloti(SHHT) sammitida qachon va qaysi shaharda nutq so'zladi?

- A. **2003 yil 29 may Moskva shahrida**
- B. 2004 yil 10 aprel Ostona shahrida
- C. 2005 yil 9 fevral Beshkek shahrida
- D. 2006 yil 2 mart Dushanbe shahrida
- E. To'ri javob berilmagan.

7. O'zbekiston Parlamenti yevropada Xavfsizlik va Hamkorlik Tashkiloti (EXHT) Parlament Assambleyasiga a'zo bo'ldi?

- A. **1991 yil yanvarda**
- B. 1992 yil fevralda
- C. 1993 yil yanvarda
- D. 1994 yil iyulda
- E. 1995 yil avgustda.

8. Tashqi siyosat.

- D. Iqtisodiy, siyosiy, harbiy zo'ravonlik
- E. Davlatning hududidan tashqaridagi davlatlar bilan faoliyati**
- F. Jahonni bo'lib olish uchun olib borilayotgan kurash
- G. Xalqaro tashkilotlarning faoliyati
- H. Jahon hamjamiyatlarining ish faoliyati.

9. O'zbekiston qachon Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga a'zo bo'lgan sanani aniqlang?

- A) 1991 yil 31 avgustda.
- V) 1991 yil 21 dekabrda.**
- S) 1992 yil 2 martda.
- D) 1992 yil 28 noyabrda.
- E) 1993 yil 25 dekabrda.

10. O'zbekistonning Birinchi Prezidenti I.A. Karimovning qaysi asarida siyosiy sohani erkinlashtirish g'oyasi ilgari surilgan edi?

- A. «O'zbekiston XXI asrga intilmoqda»**
- B. «O'zbekistonning o'z istiqlol va taraqqiyot yo'li»
- C. «Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q»
- D. «Bizdan Ozod va Obod Vatan qolsin»
- E. «Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot-pirovard maqsadimiz»

14.5.Guruh bo'yicha baholash mezonlari

Har bir guruh boshqa guruhlarini baholaydi. Xar bir talab bo'yicha – 3,5 ball

Guruh №	Tushunarli va aniq javob (1,5)	Ko'rgazmalilik (1,0)	Reglamentga amal qilish (0,5)	Guruh faolligi (0,5)	Jami ball
1.					
2.					
3.					

Hisob natijasi

Guruhlar №	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball	Umumiy ball
1.					
2.					
3.					
4.					
Umumiy hisob ballari					
Baho					

Baho: 2,4 – 3,5 ball – a'lo baho
 1,3 – 2,3 ball – yaxshi baho
 0 – 1,2 ball – o'rta baho

Reyting baholash tizimi

Mazkur fan bo'yicha "VII" seshestrtdagi reyting nazorati jadvali*

Reyting nazorati turlari	Semestr xaftalari										Ballar	Saralash ballari											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Mustaqil ish			10	11	12	13	14	15	16	17	20	Mustaqil ish	Attestatsiya (21-22)
JN	0-6			0-6				0-6				0-6			0-6							0-36	39
ON				0-12					5			0-12								5		0-34	

Σ (JN+ON)	0-70			0-70	
YaN				0-30	0
Jami				0-100	55

**Izohlar: Semestr haftalari soni ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va o'quv jarayoni grafigiga muvofiq belgilanadi va farqlanishi mumkin. (18-19 haftalar qishki ta'til davri hisoblanadi)*

JN - Joriy nazorat, ON - oraliq nazorat

Mazkur fan bo'yicha "VIII" semestrda reyting nazorati jadvali*

Reyting nazorati turlari	Semestr haftalari													Ballar	Saralash ballari								
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Mustaqil ish	32	33	34			35	36	37	38	39	40	Mustaqil ish	Attestatsiya (41-42)
JN	0-6			0-6				0-6					0-6				0-6					0-36	39
ON	0-12							5					0-12						5			0-34	
Σ (JN+ON)	0-70													0-70									
YaN														0-30	0								
Jami														0-100	55								

**Izoh: Semestr haftalari soni ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va o'quv jarayoni grafigiga muvofiq belgilanadi va farqlanishi mumkin.*

JN bo'yicha baholash mezonlari

JN talabani fan mavzulari bo'yicha bilim va amaliy ko'nikma darajasini aniqlash va baholash usuli. Joriy nazorat seminar mashg'ulotlarida og'zaki so'rov, test o'tkazish, suhbat, nazorat ishi, kollokvium, uy vazifalarini tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkaziladi. Joriy nazorat fanning amaliy, laboratoriya darslariga ajratilgan maksimal ball (36)ni o'qitiladigan juftliklar soniga bo'lgan holda shakllantirilib, har darsda guruh jurnali va elektron jurnalida aks ettiriladi.

JNda amaliy mashg'ulotlar bo'yicha jadvalda keltirilgan semestr haftalari kesimida har bir mashg'ulotda talabani o'zlashtirishiga mos ravishdagi mezon asosida 7-semestrda 0-4 ball dan jami 0-36 ball gacha, 8-semestrda 0-7.3

ballardan jami 0-36 ballgacha jamlanishi belgilangan. JN bo'yicha ballik tizimi mezonlar semestr boshida talabalar e'tiboriga etkaziladi.

Talabalarning amaliy mashg'ulotlarida o'zlashtirgan bilimlari saviyasi, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish 0-36 ballik reyting tizimi asosida quyidagi mezonlarga muvofiq amalga oshiriladi:

Baholash mezonlari	JN
Sotsiologiya fani mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha har tomonlama chuqur va mukammal bilimga ega. Nazariy va amaliy mashg'ulotlarda iqtisodiy sotsiologiyaga oid masalalar bo'yicha xulosa va qaror qabul qila oladi, mustaqil mushohada yurita oladi, amalda qo'llay oladi, mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega	31-36
Fan mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha to'la bilimga ega. Mashg'ulotlarda sotsial masalalar bilan bog'liq jarayonlar bo'yicha mustaqil mushohada yurita oladi, amalda qo'llay oladi, mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega.	26-30
Fan mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha qoniqarli bilimga ega. Amaliy mashg'ulotda sotsial masalalar bilan bog'liq jarayonlar mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega	20-25
Fan mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha qoniqarsiz bilimga ega. Amaliy mashg'ulotda sotsial masalalar bilan bog'liq jarayonlar yuzasidan aniq tasavvurga ega emas, bilmaydi.	0-19

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

Asosiy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. - T.: "O'zbekiston", 2014.
2. «Referendum yakunlari hamda davlat hokimiyati tashkil etilishining asosiy printsiplari to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy qonuni. // "Xalq so'zi", 2000 yil 4 aprel.
3. «O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy qonuni. // "Xalq so'zi", 2002 yil 27 dekabr.
4. «O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senati to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy qonuni. // "Xalq so'zi", 2002 yil 28 dekabr.
5. «O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga saylovlar to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining qonuni. // "Xalq so'zi", 2003 yil 28 dekabr.
6. «Siyosiy partiyalar to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasining qonuni. // "Xalq so'zi", 2004 yil 30 aprel.
7. O'zbekiston Respublikasining Mustaqillik Deklaratsiyasi (1990 yil 20 iyun). – T.: "O'zbekiston", 1990. – 12. b.
8. Karimov I.A. O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. T.1. - T.: "O'zbekiston", 1996.- 364 b.
9. Karimov I.A. "Mamlakatni modernizatsiya qilish va iqtisodiyotimizni barqaror rivojlantirish yo'lida" – T.16. – T.: "O'zbekiston", 2008. -368 b.
10. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat-engilmas kuch. T. "Ma'naviyat", 2008. 176 b.
11. Karimov I.A. "Demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini shakllantrish mamlakatimiz taraqqiyotining asosiy myzonidir" – T.19– T.: O'zbekiston, 2011.
12. Karimov I.A. "O'zbekiston Mustaqillikka erishish ostonasida" – T.: O'zbekiston, 2012.
13. Karimov I.A. Bizning yo'limiz – demokratik islohotlarni chuqurlashtirish va modernizatsiya taraqqiyotlarini izchil davom ettirish yo'lidir – T.20– T.: O'zbekiston, 2012.
14. Karimov I.A. mamlakatimizni yanada obod etish va modernizasiya qilishni qat'iyat bilan davom ettirish yo'lida.– T.21– T.: O'zbekiston, 2013.
15. Karimov I.A. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi va Senatining qo'shma majlisida O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining 24 yilligiga bag'ishlangan nutqi. T.: O'zbekiston, 2015.
16. Karimov I.A. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi va Senatining qo'shma Majlisidagi ma'ruzasi. // "Xalq so'zi", 2015 yil 24 yanvar.

17. Islom Karimovning O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. // "Xalq so'zi", 2015 yil 11 aprel.
18. Karimov I.A. Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kylajagi yo'lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir. – T.: O'zbekiston, 2015.

Qo'shimcha adabiyotlar:

19. Temur tuzuklari – T.: "O'zbekiston", 2013. 184 b.
20. Nizomulmulk. Siyosatnoma – T.: "Adolat", 1997.-256 b.
21. Levitin L. O'zbekiston tarixiy burilish pallasida.-T.: O'zbekiston, 2001-368 b
22. Ergashev I. va boshqalar. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti. T.: «Akademiya», 2005. (darslik)
23. Qirg'izboyv M. va boshqalar. O'zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti. T.: «Navro'z », 2014. 398 b.

Internet saytlari:

1. <http://www.gov.uz> O'zbekiston Respublikasining hukumat portal
2. <http://www.lex.uz> O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
3. <http://www.google.uz> Veb-qidiruv saytining uz domeni
4. <http://www.ziyonet.uz> axborot ta'lim tarmog'I yoshlarni, murabbiylarni, shuningdek aholining turli qatlamini kerakli axborot bilan ta'minlash bazasi